

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

**İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU**

**MÜLTECİ HAKLARI
ALT KOMİSYONU**

ALT KOMİSYON TUTANAKLARI

10.02.2016 Tarihli Alt Komisyon Toplantı Tutanağı

10 Şubat 2016 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 12.12
BAŞKAN: Atay USLU (Antalya)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar, kamu kurumlarından gelen bürokrat arkadaşlar; hoş geldiniz.

Biz Mülteci Hakları İnceleme Alt Komisyonuyuz. Bu konuda yaklaşık dört hafta önce çalışmalara başladık, farklı kamu kurumlarını dinliyoruz.

Türkiye, biliyorsunuz, 2,5 milyondan fazla Suriyeliye ev sahipliği yapıyor. Onlarla ilgili neler yapılıyor, neler yapılması gerekir? Farklı kurumları dinliyoruz, daha sonra sahada araştırmalar yapacağız, ardından da izin verildiği ölçüde yurt dışında temaslarda bulunacağız, Avrupa’da mültecilerle ilgili neler yapılıyor onları incelemeye çalışacağız.

Şunu belirtiyim: Avrupa’nın nüfusu 500 milyon. 500 milyonluk Avrupa’da şu anda 800 bin civarında Suriyeli var. Türkiye’nin nüfusu 80 milyon, 2,5 milyon civarında Suriyeli var. Kilis’in nüfusu 100 bin, 120 bin civarında da Suriyeli var. Tabii, bu sayılar başkalarına örnek olması gereken sayılar. Her gün Avrupa’da farklı göçmen düşmanlığı, Suriyelilere karşı düşmanlıklarla ilgili olayları duyuyoruz. Bunun sistematik olarak yapıldığını da duymaya başladık. İşte, Danimarka’nın bir tutumu var, Danimarka kendine gelen Suriyeli mültecilerin değerli eşyalarına el koyuyor. Bu, âdeta bir insan hakkı ihlali olmaktan öte, bir vicdansızlık olarak nitelendirilecek bir durum. Bu durumu da biz geçen yaptığımız basın açıklamasında kınadık. Onlara karşılık da AK PARTİ Genel Başkan Yardımcımız Sefer Bey Kilis’in aslında Nobel’e aday gösterilmesi gerektiğini söyledi, Komisyon olarak da biz bunu destekliyoruz. İlerideki günlerde inşallah bu konuda da karar alacağız, önce üst Komisyona ileteceğiz, daha sonra eğer Meclisten de bu konuda bir karar çıkarabilirsek inşallah Kilis’i biz de Nobel’e aday göstereceğiz. Çünkü, bugün Kilis kadar mülteci almış olsaydı Londra’da 10 milyon Suriyelinin olması gerekirdi, Paris’te 9 milyon Suriyelinin olması gerekirdi, Berlin’de 8 milyon Suriyelinin olması gerekirdi.

Bugünkü misafirlerimiz Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığından Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğünden bürokrat arkadaşlar.

Sayın Genel Müdürüm İnci Sezer Becel, öncelikle hoş geldiniz.

Mikrofonu sizlere veriyorum, buyurun.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İNCİ SEZER BECEL – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; ben de sizleri saygıyla selamlamak istiyorum.

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak biz bir sunum hazırladık ama bu sunumun içerisinde diğer genel müdürlüklerimiz, Çocuk Hizmetleri, Kadının Statüsü, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri, Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğünün de yapacağı çalışmalar, yaptığı çalışmalar yer alıyor ve o genel müdürlüklerimizden de bürokrat arkadaşlarımız şu anda bizlerle beraberler.

Evet, devlet olarak Suriyelilerin ülkemize geldiği andan itibaren çeşitli faaliyetler yürütüyoruz. Bizler de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak özellikle psikososyal destek hizmeti verme noktasında sahadayız. Sunumumuzda daha önce gerçekleştirdiğimiz psikososyal destek çalışmaları yer alıyor ama 2016-2017 eylem planlarımızda da sadece kamplarda değil, kamp dışında yaşayan Suriyeli vatandaşlarımıza yönelik psikososyal destek hizmetlerimiz yer almakta. Bunların bütçelendirilmesini de gerçekleştirdik.

Müsaade ederseniz sunumumuzu Daire Başkanı arkadaşımız Rahime Beder yapacak. O şekilde devam edelim efendim.

BAŞKAN – Tamam.

Tahmini ne kadar?

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İNCİ SEZER BECEL – Uzatabiliriz, kısaltabiliriz, görseller de var, bir saat diye planladık ama.

BAŞKAN – Tamam, ona göre kendimizi ayarlayalım, ardından da soru-cevap olacak zaten.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI RAHİME BEDER ŞEN – Sayın vekillerim, Sayın Genel Müdürüm, sayın daire başkanı arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak sunumumuzu hazırladık.

Öncelikle Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı AFAD tarafından hazırlanan 2014/4 no.lu 18/12/2014 tarihli ve 27767 sayılı Geçici Koruma Altındaki Yabancılar İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesi'yle ilgili Genelge gereğince geçici koruma altındaki yabancılara verilecek psikososyal destek hizmetlerinden birinci derecede Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı sorumludur. “Diğer kurum ve kuruluşlarla yerli ve yabancı sivil toplum kuruluşları tarafından verilecek psikososyal destek hizmetleri de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı koordinasyonu ve denetiminde yürütülür.” maddesi gereği geçici koruma altındaki yabancılara ilişkin psikososyal destek hizmetleri Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmektedir.

Bakanlığımız tarafından Hatay, Kilis, Gaziantep, Osmaniye, Şanlıurfa, Kahramanmaraş, Adıyaman, Adana, Malatya ve Mardin illerinde bulunan toplam 25 geçici barınma merkezindeki Suriyelilere il müdürlüklerimiz aracılığıyla psikososyal destek hizmeti verilmektedir. Suriyelilerin temel ihtiyaçları olan güvenlik, barınma, beslenme, sağlık, giyim, eğitim ve sosyal sorunlara bağlı olarak yaşadıkları travma, kayıplar, yas süreci, stres gibi sosyal ve psikolojik sorunları tespit edilmekte ve bu sorunları en aza indirmek için psikososyal destek hizmetleri sunulmaktadır. Bu kapsamda, Bakanlığımız tarafından 10 ilde 25 barınma merkezinde hizmetlerimize başladık. 2014 yılında 15.958 kişiye, 2015 yılında da ilk yarısında 15.204 olmak üzere toplam 71.698 Suriyeliye, başta çocuklar olmak üzere, kadın, engelli ve yaşlılara psikososyal destek hizmeti verilmiştir.

Psikososyal destek hizmetlerimiz kapsamında yaptığımız çalışmalara değinecek olursak, Aile Eğitim Programı Bakanlığımız tarafından 2009 yılından itibaren üzerinde çalışılan ve Türk vatandaşlarımıza uyguladığımız 198 aile içerikli konudan oluşan, özellikle de “AEG.gov.tr” diye resmî bir internet sitesine sahip olan bir eğitim programımız var. Türkiye çapında 170 uzmanın katılımıyla hazırlanan –web sayfamızdan takip edilebilir- “AEP.gov.tr”de de yer alan ve illerde her hafta hangi eğitimleri kimlere verdiğimizizi bildiğimiz, toplam 183 formatörümüzün bulunduğu, geniş kapsamlı formatör eğitimleri ve eğitici eğitimleri yaptığımız bir programımız. Bu programı UNİCEF Ankara Temsilciliği, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı iş birliğinde Bakanlığımız geçici koruma altındaki Suriyelilere de uygulama çabasına girişti 2014 yılında ve ortak akıl toplantısı gerçekleştirildi. Gerek Bakanlığımız temsilcileri gerek Suriyeli, AFAD’ın kamplardan seçtiği üniversite mezunu Suriyeliler ve UNİCEF Türkiye Temsilciliği ve AFAD olmak üzere bu 198 konudan hangilerini Suriyelilere verelim ve hangilerini Arapçaya çevrilim diye bir ortak akıl toplantısı gerçekleştirdi 2014 Nisanında. Bunun sonucunda Suriyelilere, hepimizin bildiği gibi, geçici olarak baktığımız için, ülkelerine daha kısa sürede döneceklerini düşündüğümüz için o tarihte en elzem konuları seçtik Suriyelilere vermek üzere. 19 AEP ünitesi -yani Aile Eğitim Programını biz AEP olarak kısaltıyoruz- ortak kararlar belirlendi ve UNİCEF desteğiyle Arapçaya çevrildi. Bu ünitelerimiz: Sağlık okuryazarlığı, sağlıklı yaşama ve hastalıklardan korunma, çocuk ve ergen sağlığı, üreme sağlığı ve

sağlıklı annelik, ilk yardım, hayatın ilk çeyreği –çocuklukla ilgili dönemi anlatan konularımız mevcut burada- evlilik ve aile hayatı, aile yaşam becerileri ve okul-aile ilişkileri gibi konulardan oluşmaktadır. Şunu da eklemek istiyorum: Bu programımız Bakanlığımızın en önemli programlarından biri ve 5 alanda üniteler içeriyor. Bu alanlarımız: Sağlık, hukuk, eğitim-iletişim, medya ve iktisat olmak üzere 26 tane kitabımız mevcut bu çalışmayla ilgili.

Yapılan eğitimler sonucunda ortaya çıkan ihtiyaç doğrultusunda bu sayıyı 31 konuya çıkardık. 19 ünitemizi çevirmiştik önce, UNİCEF tarafından çevrilmişti Arapçaya ve ardından 31’e çıkardık, 2016’da inşallah 198 konuyu hedefliyoruz Suriyelilerin uyumu açısından. Çünkü, hukuk da bilmeleri gerekiyor artık ülkemizde kalıcı oldukları için, medyayı da bilmeleri gerekiyor, iktisatla ilgili modülleri de ya da girişimcilikle ilgili konularımızı da bilmeler gerektiğini düşünüyoruz. 8 kitap hâline getirdiğimiz Arapça yayınlarımız bunlar, şimdi tekrar 2’nci baskıya geçiyoruz. Bugün kusuruma bakmayın getiremedim yanımda.

Aile eğitici eğitimlerimize Kilis Elbeyli ve Adana Sarıçam Barınma Merkezlerinden ortak akıl toplantısında belirlenen kriterlere uygun olarak üniversite mezunu Suriyelileri seçtik ve bunlar eğitici adaylarımız oldu. Onları beş gün otellerde UNİCEF’in maddi desteğiyle eğitime tabi tuttuk. Beşinci günün sonunda, beşinci günde onlar eğitimi anlatırlar yani onlar tekrar bize kontrol amaçlı...

BAŞKAN – Kaç kişilerdi?

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI RAHİME BEDER ŞEN – 105 Suriyeli eğitimcimiz var, 1’i hayatını kaybetti geçen yıl, 1’i de yurt dışına gitti. Şu anda 103 kişi kamplarda bu eğitimleri sürdürüyorlar. Biz bu eğitimlerimizi ardından Nizip 1, Nizip 2, İslahiye, Karkamış, Harran, Akçakale, Öncüpınar, Ceylanpınar, Viranşehir ve Cevdetiye Barınma Merkezlerinde de aşamalı olarak devam ettirdik. Eğitici eğitimleri Nisan 2015’te bitti. Ramazanda tatil yapmak kaydıyla nisandan sonra hemen her gün yani her cuma, cumartesi günü, okulların olmadığı, çadır kamplardaki okulların tatil olduğu günlerde 25’er kişilik Suriyeli halka eğitimciler bu eğitimi veriyorlar, bizim formatörlerimiz de raporlama yapıyorlar. Raporlarımız Genel Müdürlüğümüze ulaşıyor. 15 bin kişiye eğitim verildi şu anda, halk eğitimi olarak. Tabii konular değişiyor yani bu 15 bin kişinin hepsi 31 konunun hepsini şu anda almış değil, her biri değişik... Yani, oturumlar sonrası bu sayılar bize ulaşıyor.

Eğitimler aracılığıyla, ailelerin günlük hayatlarına geri dönmesi sürecinde kapasitelerini fark etmeleri ve güçlenmeleri hedeflenmekte. UNİCEF Türkiye Temsilciliği tarafından ödenen ders ücretleri de Suriyeli eğitimciler için ekonomik durumlarına destek sağlamaktadır. Biz protokolümüzü PTT Bank, UNİCEF ve Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz olarak imzaladık. Eğitim karşılığında, bir ders karşılığında 20 lira gibi bir ücret alıyor şu anda Suriyeli eğitimcilerimiz. Bunu, inşallah 2016’da da hem eğitici sayımızı kamp dışında da eğitimleri vermek üzere artırmayı planlıyoruz ve bu ücreti de bir miktar artırmayı planlıyoruz, eğitimcilere verilen ücreti. Burada, eğitici eğitimimizden sizlere fotoğraflar sunuyoruz.

2016 yılında yine, biraz önce söylediğim şeyler, 167 üniteyi de Arapçaya çevirmeyi planlıyoruz, AB Güven Fonu’ndan ya da UNİCEF’ten alacağımız fondan düşünüyoruz bu çalışmayı. Suriyelilere yönelik bu programın Hatay Yayladağı 1, 2, Boynuboğun, Altınözü, Gaziantep İslahiye 2, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya, Mardin Nusaybin, Derik ve Midyat ilçelerindeki geçici barınma merkezlerimizde, Suriyelilerin yoğun olarak yaşadığı illerde de yaygınlaştırmayı planlıyoruz ve daha fazla Suriyeli halka, aileye ulaşmayı hedefliyoruz.

Bu konuda ikinci olarak, Genel Müdürlüğümüz tarafından yapmayı planladığımız ve aşamalarında ilerlediğimiz bir proje daha var. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği tarafından bütçesinin karşılanması planlanan bu projede Osmaniye, Kilis, Gaziantep, Şanlıurfa illerinde kamp içi ve Kilis,

Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin ve Mersin’de de kamp dışında psikososyal destek merkezlerinin kurulması. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği bize “Biz bu konteynerlerde psikososyal destek hizmetimizi sunabilecek şekilde bir planlama yapacağız ve konteynerler alacağız.” diye gelmişlerdi. İki yıllığına sözleşmeli meslek elemanı istihdamı sözü vermişlerdi bize. Yani, o illerde sosyal çalışmacı, psikoloji mezunu ve PDR mezunu, sosyoloji mezunu arkadaşlardan sözleşmeli personel alıp iki yıl onların istihdamını gerçekleştireceklerini vadettiler ancak şu anda görüşmelerimiz devam ediyor. Bu sayıyı biraz daha düşürdüler bu yıl içinde yani daha düşük sayıda bir fonlama belki gerçekleştirilecek ve akademisyenler tarafından da eğitim içeriği oluşturarak meslek elemanlarına eğitim planlaması da var bu projenin içinde. Ayrıca, tercüman alımı ve hizmet personeli alımı da gerçekleştirilecek inşallah hayata geçirildiğinde.

Şimdi, ben Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzün faaliyetlerini anlatmak üzere Daire Başkanı arkadaşım Emin Eraslan Bey’e sözü bırakmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz, sağ olun.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL REHABİLİTASYON HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANI EMİN ERASLAN – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize saygılar sunuyorum.

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak biz iltica sahibi olan çocuklarla ilgili yaptığımız çalışmalarından kısaca bahsedeceğiz.

Özellikle geçici koruma altındaki Suriyeli mültecilerin ülkemizdeki durumuna baktığımızda; Şu anda Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün açıkladığı rakama göre -şu son bir haftadaki göç akını buna dâhil değil- 2 milyon 540 bin 784 Suriyeli bulunmakta ülkemizde. Bunların 269.193’ü geçici barınma merkezlerinde kalıyorlar. 2 milyon 272 bin 591 kişi aslında toplum içinde, bizimle birlikte yaşayan bir nüfus var. Bunların, yapılan araştırmalar, yüzde 53’ü çocuk nüfusu. Yani karşımızda nüfusun 1 milyon 250 bini çocuklardan oluşuyor. Kadın nüfusuna da baktığımızda, aslında yüzde 80’i bu nüfusun kadın ve çocuklardan oluşuyor. Şimdi, çocuklardan da en fazla risk altında bulunan çocuklarımız anne-babasını kaybetmiş veya babası olmayan veya annesi olmayan çocuklar, yetim ve öksüz çocuklar. Geçici barınma merkezleri bünyesinde 290 çocuğun hem annesi hem babası olmadığını tespit ettik. 3.969 çocuğun babasının olmadığını, 390 çocuğun da annesini kaybettiğini görüyoruz. Bunları da geçici barınma merkezine bu çocukların tamamı bir akrabasının yanında veya annesiyle birlikte ya da babasıyla birlikte, dedesiyle, teyzesiyle, halasıyla birlikte kalan çocuklardan oluştuğunu görüyoruz. Bunlara yönelik, Bakanlığımız bu çocukları daha çok mercek altında tutuyor, daha çok destekliyor, aile yanında destekleme programlarını uyguluyoruz. Psikososyal destek programını uyguluyoruz.

BAŞKAN – Ama, kamp dışındakine de şey yok.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL REHABİLİTASYON HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANI EMİN ERASLAN – Kamp dışında Göç İdaresinin resmî kayıtlarına giren tek ebeveynli çocuk sayısı da 53.253 olarak karşımıza çıkıyor. Bunlarla ilgili de saha ziyaretlerimizi gerçekleştiriyoruz. Saha ziyaretlerimizde daha çok bu çocukların babasını kaybeden, annesiyle birlikte olan çocuklardan daha çok yoğunlaştığını görüyoruz ki bu yüzde 85 oranında bir rakam. Bunların da bu çocukların da Bakanlığımız olarak adreslerini daha çok Göç İdaresi Genel Müdürlüğünden kayıtlarını talep ettik, onlardan aldık. Sahadaki bizim sosyal hizmet merkezleriyle, sosyal hizmet uzmanlarıyla ve psikologlar aracılığıyla bu çocukları kendi aile ortamında desteklemeye yönelik programları uyguluyoruz.

Şimdi, “refakatsiz çocuk” tanımı aslında hem uluslararası mevzuatta hem ulusal mevzuatımızda yeri olan bir tanım. Bizim üst mevzuatımız 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu’dur. Çocuk Koruma Kanunu herhangi bir millet ayrımı gözetmeksizin çocukların ülkemiz sınırlarında korunmasına yönelik

tedbirleri alınmasını içerir ki bu tedbirler de aile odaklı bir bakım tedbiridir yani her çocuğun mutlaka bir aile ortamında kalmasını ve desteklenmesini öngörmekte. Bu refakatsiz çocukların ülkemizde yoğunlaşmasıyla birlikte biz 2015 yılında bu çocuklara yönelik yapılacak bütün uygulama ve prosedürleri bir yönergemizde tarif etmiş durumdayız 2015 yılında. Refakatsiz çocuk, burada çocuğun yasal ya da örf ve âdet gereği bir yakını olmayan çocuk, kimsesi olmayan çocuk olarak tanımlanıyor; bu, Yabancılar Kanunu'nda tanımlanmış bir tanım. Bununla ilgili de bize bu çocuklar nasıl geliyor? Kolluk tarafından getirebiliyor, vatandaş tarafından ihbar edilebiliyor. Türkiye'ye giriş yaparken refakatsiz olmayıp da ülkemize giriş yaptıktan sonra ailesi tarafından bakılamayan, bakılmayan ya da istismar edilen, yakınları tarafından istismar edilen çocuklar da kuruluşlarımızda koruma altına alınmaktadır.

Biz daha çok Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün GÖÇ-NET sistemiyle entegreli çalışıyoruz. Kolluk tarafından herhangi bir yakını olmadan getirilen çocukların kayıt sisteminden çocuğun aile takibi ve izlemesi yapılarak tekrar aileye dönüşü sağlanmaktadır.

0-18 yaş aralığındaki tüm yabancı uyruklu çocuklar Bakanlığımıza intikal ettiğinde, durumuna uygun en yakın sosyal hizmet kuruluşlarında koruma altına alıyoruz bu çocukları. Bizim ülkemizde, kuruluşlarımızda sadece Suriyeli çocuklar bulunmamakta, diğer ülke uyruğunda olup ülkemize düzensiz göç yoluyla gelen çocuklar da var, bunlar içinde Afganistan, Irak, Somali, Güney Afrika ülkelerinden gelen çocuklar da bulunmakta. Biz yabancı uyruklu çocuklar için, özellikle Suriyeli çocuklar için geçici barınma merkezlerinde çocuk tahsisli alanlar ve kreşler oluşturduk ve bu çocukları burada daha çok desteklemeye çalışıyoruz. Kamp dışında da bizim sosyal hizmet merkezleri aracılığıyla hem çocuğa hem aileye birlikte ortak hizmetlerimizi sunuyoruz.

Ayrıca, ülkemize düzensiz göç yoluyla gelen sadece yabancı uyruklu çocuklarla ilgili şu anda 8 tane çocuk bakım kuruluşu oluşturduk. Bunlar Ağrı, Konya, Yozgat, Gaziantep, Bilecik, Erzincan, İstanbul ve Van illerinde oluşturduğumuz kuruluşlar. Bu merkezlerde 288 çocuk şu anda fiilen kalmaktadır. Bu sayılar çok değişkenlik gösterebiliyor, zaman zaman bu çocukların toplu bir şekilde kuruluşlarımıza geldiğini görüyoruz. Bizim burada görevlendirdiğimiz sosyal hizmet uzmanları, psikologlar bu çocukların GÖÇ-NET sisteminden hızlı bir şekilde bir ailesinin olup olmadığının aile takibini sağlıyoruz. Kuruluşlarımıza gelen çocukların yüzde 40'ına yakını Türkiye sınırlarında bir aile veya yakınının bulunduğunu görüyoruz. Onları hızlı bir şekilde tekrar aileyle buluşturmaya çalışıyoruz.

Ayrıca, Adana ilinde geçici barınma merkezinde, Sarıçam'da çocuk koruma ünitesi oluşturduk. Orada da daha çok çocukların aile takip sistemlerini sağlıyoruz. Bu üniteden Şanlıurfa Harran'da da oluşturulmasına yönelik çalışmaları başlattık. Şu karelerden de daha çok aile takip sistemiyle tekrar çocukların aileleriyle buluşturulmasıyla ilgili kareleri görüyorsunuz. Geçici koruma merkezlerinde oluşturduğumuz kreş ve çocuk dostu alanlar da 2015 yılında 6.810 çocuğa bu hizmetleri sağladık.

Çocukların daha çok eğitim ve öğretim sistemine dâhil edilmesini sağlıyoruz kuruluşlarımıza gelen. Göç sürecinde yaşadıkları, karşılaştıkları olumsuz yaşam deneyimleriyle ilgili bunlara psikososyal destek çalışmaları yapılıyor. Çocuklara yönelik sosyal, kültürel, sanatsal, sportif, hobi faaliyetleri, zihinsel ve fiziksel ve duygusal gelişimlerinin desteklenmesine yönelik çalışmalar yürütüyoruz. Ayrıca, bu çocukları yine bizden talep eden koruyucu ailelerimize koruyucu aile uygulamasını da bu çocuklarımız için yürütüyoruz. Aile yanında desteklediğimiz ve sosyoekonomik destek hizmeti sunduğumuz 407 çocuğumuz da şu an fiilen bu hizmetlerden yararlanmakta.

Bizim çocuk hakları komitelerimiz var çocuklardan oluşan, 81 ilde. Çocuk komiteleri aracılığıyla Suriyeli çocuklarla buluşturduk onların toplumsal entegrasyonlarını sağlamak için. Çocuktan çocuğa toplumsal uyum eğitimleri veriyoruz. Bu kapsamda da 4.500 Suriyeli çocuğun bu eğitimlerini tamamladık ve devam edeceğiz bu çalışmalarla ilgili.

Çalıştırılan ve dilendirilen çocuk nüfusunun yoğunlaştığını görüyoruz büyükşehirlerde özellikle. Bu çocuklarla ilgili de bizim Bakanlığımızın genelgesiyle illerde oluşturulan komisyonlar aracılığıyla bu çocukların tespit edilmesine yönelik çalışmalar yürütülüyor. Fakat, şöyle bir durum gördük bu özellikle dilendirilen çocuklarla ilgili: Büyükşehirlerde dilendirilen çocukların bir kısmının Suriyeli olmadığını ama Suriyeli gibi kendisini tanıttığını gördük. Bununla ilgili de Başbakanlık AFAD, Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne Osmaniye Düziçi'nde 5 bin kapasiteli bir kamp tahsis etti, özellikle kamp ortamında bu ailelerin daha iyi hizmet alabilmeleri için.

Büyükşehirlerde tutunmayla ilgili problemler yaşıyorlar. Bunların kampa yönlendirildiğinde de burada kalmadıklarını tekrar bu kampı terk ettiklerini görüyoruz. Yani, burada da toplumun biraz daha duyarlı olması gerekiyor çünkü toplum içinde ciddi bir gelir elde ediyor bu aileler. En son Ankara'da yaşanan bir vaka şöyle: Dikmen Vadisi'nde ailelerin tamamı Osmaniye Düziçi'nde oluşturulan kampa yönlendirildiği hâlde tekrar tekrar oradan terk edip o çok kötü koşullarda yaşamaya yönelik talepleri var. Bu konuda da hem kolluğun hem de toplumun daha dikkat etmesi gerekiyor. Daha çok istismar noktasında dilendiriyorlar çocuklarını.

BAŞKAN – Vermeme ihtimaliz yok ama o kadar perişanlar ki.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL REHABİLİTASYON HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANI EMİN ERASLAN – Sayın Vekilim, şimdi...

BAŞKAN – Yani, dolayısıyla, beraber çalışacağız. Siz onları alacaksınız. Bizde çok kötü oluyor.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL REHABİLİTASYON HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANI EMİN ERASLAN – Toplumun içinde gerçekten tutunamıyorlar ama bu ailelerle ilgili 5 bin kapasiteli şu anda...

BAŞKAN – Osmaniye kampı.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SOSYAL REHABİLİTASYON HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANI EMİN ERASLAN – ...Osmaniye'de bir kampımız var, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü işletiyor orayı, AFAD tarafından tahsis edilmiş fakat 400 aile kalıyor şu anda. İstanbul'dan da birçok ilden de sevk edilen aileler var, orada kalmak istemiyorlar çünkü toplum içinde kaldıklarında çocuklarını da kullanarak çok ciddi bir gelir elde ediyorlar.

Birçok sivil toplum kuruluşuyla biz iş birliği hâlinde çalışıyoruz. Şu anda İHH'yla Hatay Reyhanlı ilçesinde çocuk köyü oluşturuyoruz sadece Suriyeli çocuklar için. 2016 yılı ikinci yarısında bunu hizmete açmayı planlıyoruz. Burada da 55 tane villa tipi evlerden oluşan, daha çok çelik konstrüksiyonla yapılan yapıların inşaa süreci de çok hızlı bir şekilde ilerliyor. 990 çocuğa hizmet vermesi planlanıyor bu çocuk köylerinin.

Benim aktaracaklarım bu kadar, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İSTİHDAM VE SOSYAL GÜVENLİK DAİRE BAŞKANI PINAR UMUT BÜYÜKKAYAER – Sayın Başkan, sayın vekillerim; saygılarımı arz ediyorum.

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak, öncelikle, temel mevzuatımız 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu. Bu çerçevede Suriye uyruklu, bakıma muhtaç engelli ve yaşlılara hizmet veriyoruz. Ne tip hizmetler veriyoruz? Öncelikle danışmanlık ve destek hizmetleri, rehabilitasyon hizmetleri sunuyoruz fakat rehabilitasyon hizmetleri kısmında Suriye uyruklu vatandaşlar çok talepkâr değiller, daha çok kamplarda kalmayı tercih ediyorlar. Bizim rehabilitasyon sunduğumuz bakım merkezleri ve huzurevlerini çok fazla tercih etmiyorlar.

Onun dışında, özellikle engelli çocukların doğru eğitim alabilmesi için -özel eğitim- Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yönlendirme hizmetleri yapıyoruz. Erişilebilir okullara yönlendirme hizmetleri yapıyoruz ki Türkçeyi doğru öğrensınler ve doğru bir eğitim alsınlar. Ayrıca, Gaziantep'te Suriyeliler için bir rehabilitasyon merkezi kurulması şu anda başladı, talep olması hâlinde de diğer merkezlerde de rehabilitasyon merkezleri gündemde fakat Suriyeliler tarafından çok fazla tercih edilmiyor, engellileri ve yaşlıları kendi aile ortamları içinde koruyorlar, biz de bu anlamda destek ve yönlendirme hizmetleri veriyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sizin herhangi bir saha taramanız var mı? Ne kadar sayıda vardır engelli? Üçüncü kişiye ihtiyacı olan kaç kişi var?

ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İSTİHDAM VE SOSYAL GÜVENLİK DAİRE BAŞKANI PINAR UMUT BÜYÜKKAYAER – Kuruluşlarımızda şu an 20 kişi kalıyor fakat Suriye uyruklu vatandaşların mobilizasyonları çok yüksek. Bir bakım merkezinden biraz hizmet aldıktan sonra yer değişikliği olabiliyor ama şu an aktif olarak kalan yaklaşık 20 kişi var.

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ULUSLARARASI KURULUŞLAR DAİRE BAŞKANI GÖKNUR AKÇADAĞ – Sayın Başkan, değerli vekillerimiz; ben de Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün Suriyeli mülteci kadınlarla ilgili çalışmalarımız hakkında özet bilgi vereceğim sizlere.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü olarak Aile ve Toplum Genel Müdürlüğüyle koordine olarak ve ayrı bazı çalışmalar yürütmekteyiz. Bunun dayanağı da İstanbul Sözleşmesi'nin ve diğer kanunlarımızdan dayanak olarak kadın konusunda, Suriyeli kadın sığınmacılar konusunda neler yapılması gerekiyor ve tarafların görevleri çerçevesinde korunması gereken, kırılgan gruplar arasında olan kadınlarla ilgili bazı görevleri de ihtiva ediyor bu maddeler. Bunlardan İstanbul Sözleşmesi'nin 4'üncü maddesinde tarafların, devletlerin gerek kamu gerek özel alanda tüm bireylerin, özellikle kadınların şiddetten arınmış yaşam haklarını sağlamak ve korumak için gerekli yasal tedbirleri almasını öngörmektedir. Yine, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü olarak ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair 6284 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde de "Gerek uluslararası sözleşmeler ve özellikle Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Konsey Sözleşmesi ve yürürlükteki diğer bütün kanuni düzenlemeler esas alınır." ifadesi yer almaktadır.

Ayrıca, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda da özel ihtiyaç sahibi kişiler tanımlanmıştır ve bu tanıma göre refakatsiz çocuk, özürlü, yaşlı, hamile ve beraberinde çocuğu olan yalnız aile ya da baba veya işkence, cinsel saldırı ya da diğer ciddi psikolojik bedensel ya da cinsel şiddete maruz kalmış kişiler olarak tanımlanmaktadır ve bu bağlamda kırılgan grup arasında yer alan kadınlar da Suriyeli kadın sığınmacıları da destekleyici mahiyette çalışmalar yapılması gereken ve çeşitli projeler ve programlar çerçevesinde sosyal, ekonomik ve hakları itibarıyla bazı gelişmeleri sağlamak üzere çalışmalar yapılması gereken grup arasında yer almaktadır. Bu anlamda Genel Müdürlüğümüz de bazı projeler yürütmüştür. Bunlardan biri: UNFPA iş birliği içerisinde iki yıl boyunca 2015 Haziran ayına kadar devam eden Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetle Mücadele Ve Müdahale İnsani Yardım Programı'dır. Bu programın hedefleri, Suriye'deki Suriyeli kadınlarla ilgili psikososyal destek programını ihtiva etmektedir, aynı zamanda yardım edenlere yardım programını ihtiva etmektedir ve bu anlamda sağlık personeli, Suriyeli kadın muhtarlar, gönüllü öğretmenler, Türk öğretmenler, eğiticiler, karakolda görev yapanlar, usta öğrenciler ve güvenlik personeli, temizlik personeli gibi kişilere de bütün kamplarda çalışanlara da eğitimler düzenlenmiştir ve bunun için de Gaziantep Nizip-1 Geçici Barınma Merkezi pilot bölge olarak seçilmiştir ve üç aşamalı olarak bu eğitimleri alanlara da sertifikalar verilmiştir, gerek kamp personeli gerekse Suriyeli kadınlar ve dileği olan erkekler de katılım sağlamıştır. Bu eğitimlerde acil duruma ilişkin travma bilgileri, kişisel beceri ve iletişim sağlama kapasitesinin

geliştirilmesi, şiddetten ve savaş ortamından gelen bu kişilere psikososyal destek programı esas alınmıştır. Bu toplantıların çok verimli olduğu düşüncesiyle farklı kamplara yaygınlaştırma amacı da hâlen yürürlüktedir ve önümüzdeki süreçte UNFPA birlikte ya da farklı gelişimler çerçevesinde farklı kamplarda bu programı yürütmek ihtimal dâhilindedir.

Yapılan eğitimler sırasında ve bundan ayrı olarak 1 milyon civarında 500 bini Arapça, 500 bini Türkçe olmak üzere broşürler de dağıtılmıştır. Verilen eğitimlerdeki bilgilerin çok daha özeti bu broşürlerde yer almaktadır ama eğitimlerde daha çok kadın sağlığı, toplumsal cinsiyet, şiddete karşı bir farkındalık yaratmak, erken yaş evlilikleri, Bakanlığımızın kurumsal hizmetleri ve hukuki mevzuat konusuna yer verilmiştir ama broşürlerde ise daha çok erken yaş evlilikleri, Türkiye’deki yürürlükte olan kanunlara vurgular ve şiddete uğradıklarında nereye hangi mekanizma çerçevesinde başvuracakları yolunda bilgiler yer almaktadır. İl müdürlüklerine, ŞÖNİM’lere, SHM’lere ve diğer STK’lara, bu konuyu çalışan taraflara iletilmiştir bu broşürler. 2015 yılı itibarıyla da bu broşürlerin bazı eklerle yeniden basılması sağlanmıştır, yine bütün taraflara dağıtımı sağlanmıştır.

Bu proje dışında toplumsal cinsiyete dayalı şiddet çalışma grubu Suriyeli mülteci kadınlarla ilgili oluşturulmuştur ve aylık toplantıları devam etmektedir. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, UNFPA, AFAD, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Aile Toplumla birlikte ve UN Women ve başka misafir olarak aylık dinlediğimiz taraflar da olmaktadır bu toplantıda ve her toplantıya Diyanet gibi, Emniyet Genel Müdürlüğü gibi ya da bu konuyu yoğun çalışan STK hizmetlerinin de nasıl yürüttüğünü görmek açısından bazı STK’ları da çağırarak bilgi paylaşımı ve sorunların hangi noktalarda çözüme ihtiyacı olduğu yönünde bir istişare gerçekleşmektedir ve önümüzdeki dönemde bütün tarafların yaptığı kadınlar üzerinde projelerin ya da programların kimler tarafından yürütüldüğünü daha net görebileceğimiz bir matriks hazırlığı şu anda yapılmaktadır bu grup tarafından.

Suriyeli kadınlara yönelik koruyucu hizmetler ise Türkiye’de yaşayan vatandaşlarımızla aynı çerçevede sürmektedir. Gerek İstanbul Sözleşmesi kapsamında şiddet mağduru ve can güvenliği riski bulunan Suriyeli kadınların konukevlerine yerleştirilmesi açısından gerekse kayda alınmaları açısından aynı prosedüre tabi kılınmaktadır. Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nda özel ihtiyaç sahibi olarak tanımlanan ve il göç müdürlüğü tarafından yönlendirilen kişiler ülkemizde aile şiddet mağduru ve can güvenliği riski bulunan çocuklarla birlikte kadın konukevlerinde hizmetlerden faydalanmaktadır. Mesai dışında başvuran kişiler olduğu takdirde de ilk kabul birimlerine geçici kabulleri yapılmakta ve il göç müdürlüğüne bilgi verilmektedir.

Yine şiddet mağduru Suriyeli kadınların ilk sağlık kontrolü de il göç müdürlüğüne yapılmakta, GÖÇ-NET sistemine kayıtları gerçekleşmekte ve kimlik numarası verilmektedir, tercüman ihtiyaçları giderilmektedir ve 2015 yılı itibarıyla 81 kadın ve 47 çocuk konukevlerinden faydalanmış durumdadır.

Önümüzdeki takvim itibarıyla 17 Şubat tarihinde Ankara Kalkınma Ajansının kadın girişimciliği konusundaki bir projesi yarı olarak hemen hemen konusal olarak Suriyeli kadınları da ihtiva etmektedir ve bu bağlamda Suriye Dostluk Derneğiyle iş birliği içerisinde Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü olarak kalkınmada girişimci kadınlar ve sosyal iletişim konferansı gerçekleştirilecektir ve burada gerçekleşecek panelde Suriyeli kadın girişimciler ve iş kurarak bunu geliştirebilmiş bazı rol modellerin de konuşması sağlanacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

SOSYAL YARDIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE YARDIMLARI DAİRE BAŞKANI ŞEBNEM AVŞAR KURNAZ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü olarak biz Suriyeli kişilerin temel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik yardımlar yapıyoruz.

3294 sayılı Kanun’umuz çerçevesinde bu yardımlarımızı yürütüyoruz. Aslında bu kanun 1989 yılından beri yürürlükte ve Türkiye’ye her ne surette gelirse gelsin bütün yabancıların temel ihtiyaçlarının karşılanması bu zamana kadar mümkündü ve Suriyeliler de bu kapsamda.

Burada bizim karar mekanizmamızda Fon Kurulu var. 6353 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle görevleri belirlenen Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışmayı Teşvik Fonu Kurulu öncelikleri belirliyor, kriterleri belirliyor ve Suriyeli kişiler bu kapsamda yardımlarımızdan yararlanabiliyorlar.

Burada bir de Yabancılar Kanunu var bize yetki veren sosyal yardım alanındaki düzenlemeleri Fon Kurulu kararlarıyla yapılmasını, Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun 91’inci maddesi de aynı şekilde Fon Kuruluna vermiştir. Biz bu usul ve esaslar kapsamında Suriyeli kişilerin özellikle temel ihtiyaçları, gıda, giyim, barınma ve yakacak gibi ihtiyaçları için kaynak aktarıyoruz. Tabii, bu yardımları her il ve ilçede kurulu bulunan sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarıyla yürütüyoruz. Kaynak miktarına baktığımızda 2011-2014 yılı içerisinde 13 milyon liralık kaynağın ayrıldığını görüyoruz. 2015 yılında da 10 milyonluk kaynağı bu kapsamda kullandık. Yaklaşık 200 bin Suriyelinin yardımlarımızdan yararlandığını söyleyebiliriz.

Düzenli yardım programlarına baktığımızda ise bizim temalı yardımlarımız var, çocukların okula gitmesi şartıyla verilen, sağlık kontrolüne götürülmesi şartıyla verilen yardımlar. Bu yardımlardan da Türk vatandaşı olmayan kişiler, Suriyeliler de dâhil olmak üzere, bütün yabancılar yararlanabiliyor ve eğer okula gidebiliyorlarsa ve 99’lu kimlik numaraları varsa her ay düzenli olarak eğitim yardımı ya da sağlık yardımı alabiliyorlar. Aynı şekilde, muhtaç asker ailelerine yardım, eşi vefat etmiş kadınlara yardım gibi yardım programlarından da şartları sağladıklarında yararlanmaları mümkün bu insanların.

Bunun dışında, evde bakım hizmeti ve 2022 sayılı Kanun kapsamında verdiğimiz yardımlar var ama 2022 sayılı Kanun kapsamında Türk vatandaşı olma zorunluluğu olduğu için orada bir yardımımız olmuyor. Ancak, evde bakım aylığından yararlanabiliyor Suriyeli kişiler burada çünkü Türk vatandaşı olma ayrımı olmadığı için ağır engelli raporu olanlar ve gene gerekli şartları sağlayan Suriyeli kişiler de bu yardımdan yararlanabiliyorlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Kapsamlı bir sunum oldu, Bakanlığın tamamını dinlemiş olduk. Dolayısıyla, bu anlamda teşekkür ederiz.

Ben başlangıçta yalnızca bir genel müdürlük olarak düşünmüştüm ama bu bizim için daha faydalı oldu. Sağ olun.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı zaten bir bütün, bütün parçalar birbirini tamamlıyor.

Soru soran sayın vekillerim var.

Buyurun Sayın Vekilim, Leyla Hanım, Konya Milletvekilimiz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Hoş geldiniz.

Teşekkür ederiz sunumunuz için.

“103 Suriyeli eğitimcimiz var.” dedik. Neden bu kadar az, tespit mi edemiyoruz yoksa eğitilmiş Suriyeli göçmen sayımız bu kadar mı az?

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI RAHİME BEDER ŞEN – Sayın Vekilim, cevap vermemiz gerekirse, biz 2014 yılında başladığımızda AFAD’ın iş birliğinde... Çünkü, kamplardaki eğitimcilerin yani kamplardakilerin kimlik tespiti, üniversite mezunu olup olmadıkları daha kolay tespit ediliyordu ve kamp dışında Suriyelilerin bu kadar yer alacağını düşünmeden başlamıştık. UNICEF de maddi destek vereceği için ilk etapta bu

şekilde eğitimlerimiz beşer gün sürüyor ve kamplarda tabii, listelerin hazırlanması, eğitici adayların bulunması... Hocalarımız filan zaten kendi arkadaşlarımız bizim, kendi formatörlerimiz, personelimiz. Bu süreci biz bu şekilde yönettik. Ancak, 2016 planlamamızda 400 Suriyeli eğitici daha yetiştireceğiz. Çünkü, dediğim gibi, Türkiye biraz hazırlıksız yakalandı açıklamak gerekirse, Suriyelilerin bu konuda bu kadar yoğun göç akınına gerçekten hazırlıksız yakalandık. Ben çok fazla anlatmak istemedim. Biz ağustos ayından itibaren Sayın Vekilimiz Sayın Muhammed Murtaza Yetiş Bey'in Başkanlığındaki toplantıları her hafta yapıyoruz. Bütün kurumların düzenli bir şekilde iş birliğinde çalışmaları için gerçekten büyük çaba sarf edildi. Bu toplantılara biz Bakanlığın temsilen katıldık. Yani, inşallah, bir şekilde, tabii, biliyorsunuz, Türkiye bir seçim sürecinden geçti, o seçim sürecinde bazı aksaklıklarımız oldu, iki kez geçildi bu süreçten.

İstihdama yönelik iş ve işlemler tahminimiz üzerinde geçen yıl birinci seçimden sonra eğer hemen yapılabilseydi daha olumlu çalışmalar yapılacaktı. Biz inşallah 2016, 2017 ve 2018 için sosyal uyumlarını da güçlendirmek adına hem alanda bir araştırma planlıyoruz Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak hem de çünkü kimler bunlar, onu da çok iyi bilmiyoruz. 99'la başlayan kimlik belgeleri aldılar ama çoğunun almadığını da biliyoruz çünkü Göç İdaresiyle de birlikte çalışıyoruz. Ama, amacımız, inşallah, kamp dışındaki Suriyelilere ulaşmak yani kampta verilen hizmetlerin yeterli olmadığını biz de biliyoruz.

Teşekkür ederim.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İNCİ SEZER BECEL – Müsaade ederseniz ben bir şey diyebilir miyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İNCİ SEZER BECEL – Bunların ödemeleri noktasında da mevzuattan kaynaklanan bazı sıkıntılar vardı. Sıkıntı şu: Suriyeli eğitimcilerin halk eğitimler bünyesinde eğitici olarak ücretlendirilmesi pek mümkün olmadığı için UNICEF tarafından domine ediliyordu. Ondan da kaynaklanan bazı eksiklikler var. Ama, 2016 yılında yapacağımız bütçeyle, bu Avrupa Birliğinden alacağımız kaynakla daha fazla Suriyeli eğiteceğiz ve bu eğitimcilerin ücretlerini on iki ay boyunca kesintisiz ödeme şansımız olacak.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – O zaman talep de olacağı için belki direkt kendileri başvurabilirler “Eğitici olmak istiyorum.” diye. Yani böyle bir başvuru merkezi açılması gibi bir plan var mı? Yani, belki net üzerinden, Göç İdaresi üzerinden veya sizin Bakanlığınız üzerinden “Ben Suriyeli eğitici olmak istiyorum, kapasitem, eğitimim, diplomam var.” şeklinde bir başvuru merkezi gibi böyle bir plan var mı?

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İNCİ SEZER BECEL – Evet, yani 2016 için, Daire Başkanımızın da bahsettiği gibi, sadece kamp merkezleri değil, kamp merkezi dışındaki alanlarda da bu eğitimlerin yaygınlaştırılması için bir çalışmamız var. Bununla ilgili çalışmaları sosyal politikalar il müdürlükleri kanalıyla yapmayı planlıyoruz, müracaatlar oraya yapılacak.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Tamam.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

SAİT YÜCE (Isparta) – Bu verilen eğitimlerin içerikleri hakkında biraz malumat verebilir misiniz yani ne tür eğitimler veriliyor, ne anlatılıyor bu insanlara? Çünkü biraz önce Aile Araştırma Kurumunda da arkadaşlara sordum.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI RAHİME BEDER ŞEN – Sorduğunuz kişiler kimlerdi Aile Araştırma Kurumundan?

SAİT YÜCE (Isparta) – Kurumdan vardı, isimlerini hatırlamıyorum, Emniyet Genel Müdürlüğünden de vardı.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI RAHİME BEDER ŞEN – Ben de Aile Araştırma Kurumu başlangıçlıyım da. 1990 yılında Aile Araştırma Kurumuna uzman yardımcısı olarak girmiştım.

SAİT YÜCE (Isparta) – Genellikle bu tür sunumlarda mevzuatlar, kanun maddeleri, uluslararası sözleşmeler işte, “Eğitimler veriliyor.” deniyor ama oradaki, o Komisyondaki konu kadına şiddet ağırlıklıydı ama bunun telafisi için verilen eğitimlerin muhtevalarını merak ediyorum. Aynı şekilde, burada verilen eğitimlerin muhtevası da dikkatimi çekiyor, onunla ilgili birkaç bir şey söyleyebilir misiniz?

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI RAHİME BEDER ŞEN – Şimdi, ben başlangıçta bizim Türkiye için hazırladığımız bu eğitim programını ayrıntılı anlatmıştım, anlattım diye düşünüyorum, “aep.gov.tr”de bütün ayrıntılara ulaşılabilir. 450 bin Türk vatandaşımız Aile Eğitim Programı’nı biliyor. “Biliyor.” diyorum, eğitimlerimizi düzenli ve sistematik bir şekilde veremiyoruz maalesef yani koordine sıkıntımız var, onu da 2016 yılında inşallah, daha koordineli bir biçimde gerçekleştireceğiz. Biz orada 170 uzmanın, kamu kurumu kuruluşlarında... Yani Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü iken 2009 yılında, 2006 yılında Başbakanlık genelgesiyle aile eğitimlerini hazırlamak işi Başbakanlık tarafından Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğüne verildi yani şu andaki ismimiz Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü oldu Bakanlık kurulduğunda. Buradan yola çıkarak Millî Eğitim Bakanlığının ebeveyn eğitim programı olan aile eğitim programı var. O, sadece anne baba olan, 0-19 yaşında çocuğu olan ebeveynlere yönelik bir programdı. Biz, 15 yaş üstü herkesi ilgilendirebilecek, hemen hemen her konuda bir eğitim programı hazırladık. Bunu tabii, Kalkınma Bakanlığından aldığımız bütçelerle yıl yıl yaptık; 2009’la başladık, 2010, 2011, 2012 yaygınlaştırma programı şeklinde hâlâ devam ediyoruz. Bu programda Diyanet İşleri Başkanlığının uzmanlarının ve Din İşleri Yüksek Kurulundaki uzman arkadaşlarımızın da katkısı var. Üniversiteler, özellikle büyük üniversiteler, devlet üniversitelerindeki akademisyenlerin de katkısı var. Eski adıyla Devlet Planlama Teşkilatındaki sosyal sektördeki uzmanların da katkısı var. Bizim Aile Araştırmadan gelen, işte ekip arkadaşlarımızla bizlerin katkıları var, Genel Müdürlüğümüz dâhil o tarihten itibaren. Ve biz bunu yeniliyoruz yani mesela ne oldu? Bakanlık oldu, yeni eklenen kurumlar... Şimdi, çocuğunuza nasıl oyuncak seçebilirsiniz konuları da var bu Aile Eğitim Programı içerisinde, “Girişimci nasıl olunur?” da var, hangi kurumlarla iş birliği yapmanız gerektiği girişimci olmak için ya da sağlıkla ilgili konularda, o da var. Ve sağlıkla ilgili yeni gelişmeleri takip etmek üzere her yıl programı yeniden revize etmek için de ilgili bakanlıklarla paylaşımda bulunuyoruz ve her yıl yayınlarımız basılıyor, şu anda 26 kitabımızda 198 konumuz var. Yeni konularımız 2016’da inşallah, çıkacak, tek ebeveynli ailelere yönelik bir kitabımız daha çıkacak, yeni bir modül ekliyoruz programımıza. Bir de değerler eğitimi modülümüz şu anda hazırlık aşamasında. Zaten biz bu programımızı evrensel değerlerle donatılmış bir program olarak görüyoruz. Yani, bu Aile Eğitimi Programı dünyanın neresinde olursa olsun, hangi dine mensup olursa olsun insanların gelişimine ve sorunu çözme yeteneklerine katkısı olabilecek bir program diye hazırladık ve o şekilde... Dediğim gibi, 170 uzmanın, akademisyenin de imzası var bu programımızda. Sizlere bugün getiremedik, programımızdan kaç adet sayın vekilim istersiniz, hepsini gönderelim.

BAŞKAN – Biz eğitim isteriz, ne yapacağız kitapları, okuyamayız.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI RAHİME BEDER ŞEN – Eğitime de inşallah davet ederiz.

Şimdi, illerimizde eğitici eğitimlerimiz de devam ediyor. Ayrıca, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın da bu eğitimlerden nasibini almaları amacıyla Kıbrıs'ta 2 kez hem bakanlık personeline hem de sivil toplum, belediyeye ve Doğu Akdeniz Üniversitesinin hocalarına bu eğitimi verdik beş günlük. Yani bu program da gerçekten çok önemli bir program. Suriyeliler için de işte ilk etapta lazım olacağını düşündüğümüz konular bunlardı. Yani, evlilik hukuku da var bu programımızın içinde, “Türkiye’de şu anda evlilik hukuku nasıl yönlendiriliyor, nasıl gerçekleşiyor?” da var.

Eşle iletişim çok önemli. En çok mesela, illerimizde verilen eğitim en fazla bu konuda veriliyor. Eşle iletişim, ergenle iletişim, çocukla iletişim, medyayla ilgili bütün konular da yer alıyor. Yani, sosyal medyanın yönetilmesinden tutun...

BAŞKAN – Hayat okulu diyorsunuz yani?

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI RAHİME BEDER ŞEN – Aynı şekilde. Ve Millî Eğitim Bakanlığından onaylanmış, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığından geçmiş tek program şu anda Türkiye’de. Ve bunun içerisinde Evlilik Öncesi Eğitim Programı’mızı oluşturduk 2012 yılında.

SAİT YÜCE (Isparta) – Burada bir cümle bir şey söyleyeyim, belki katkı sunar.

BAŞKAN – Buyurun.

SAİT YÜCE (Isparta) – Ben Isparta Milletvekiliyim. Geçen hafta Isparta’da bununla ilgili bir toplantı yaptık, evlilik öncesi eğitimle ilgili. Tabii, belki vardır bu söylediğim ya da söyleyeceğim şeyler ama mutlaka içinde olması lazım. Orada bir psikoloğumuz ifade etti, “Biz bu eğitimlere başladık evliliğe adım atanlarla.” dedi. Şimdi, zaten bu mültecilerin de zannediyorum, bir kısmı ülkelerine dönse de, bir kısmı burada kalacak yani biz bunlarla iç içe yaşayacağız, öyle görünüyor.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI RAHİME BEDER ŞEN – Çoğu kalacak, evet.

SAİT YÜCE (Isparta) – Dolayısıyla, mesela, “evliliğe hazırlık eğitimleri” adı altında yapılan şeyin ehemmiyetinden bahsetti orada arkadaşlarımız. Bizde genellikle yapılan, ailelerin yaptığı ya da çiftlerin yaptığı eve hazırlık oluyor yani eve hazırlık ama evliliğe hazırlık eğitimi vermiyorlar. Eve hazırlık, ne yapılıyor? Mesela, perdesi, koltuğu işte, evin boyası, masası vesaire ya da takılar bunlar nazara alınıyor dolayısıyla çiftlerin, ailelerin birbirine ne kadar uyum sağlayacakları, sağlayabilecekler mi bu dikkate alınmıyor. Yani, bunların kültürleri, işte başka manevi değerleri, aileleri gerçekten uyuşabilecek mi? Bu eğitimi alanlar da hakikaten, güzel neticelerini de anlattılar orada. Bir kısmı evliliği geciktirmişler yani birkaç ay ötelemişler, “Hı, biz bunlara hiç bakmadık, hakikaten sorun olabilir.” diye.

Bir başka konu da yani kadına şiddet meselesi... Sadece şiddet değil, başka benzer birçok suçlar aileler içerisinde işlenebiliyor. Neticede hem aileyi hem bütün toplumu ilgilendiren bir mesele de eğitimin içerisinde bu manevi değerlerin olması gerekiyor. Maddi tedbirler orada, işte tehlike butonu, işte kelepçe vesaire veya başka yerlerde işte kanunlar, jandarma, polis, mahkemeler suçları bir yere kadar engelleyebiliyor ama tamamen ortadan kaldırmıyor. Bunu tamamen ortadan kaldıracak yegâne şey, kalplere manevi yasakçının yerleştirilmesidir. Bu manevi yasakçı yerleştirilmediği zaman yani bir adamın Allah’a imanı ya da ahirete imanı yoksa o kadına şiddet yapar. Niye? Çünkü, hesap vereceği gibi bir kaygı taşımıyor. Dolayısıyla, bütün kurumlarda hazırladığımız sunumlarda ya da eğitim içeriklerinde bu meseleye şiddetle ehemmiyet vermek lazım, üzerinde durmak lazım. Çünkü, kanunlara, birtakım yaptırımlara rağmen suçlar azalmıyor, artıyor. Bunu azaltacak yegâne şey kalplere manevi yasakçının yerleştirilmesidir, bu hususun da dikkate alınmasını istiyorum.

Teşekkür ediyorum Başkan. Benim konuşmam bitti.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Hilmi Bey...

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Şimdi, bu verilen eğitim programlarına baktığımızda, işte yansıda da görüyoruz, “PowerPoint”te de gördük, temel ihtiyaçları olan güvenlik, barınma, beslenme, sağlık, giyim, eğitim, sosyal sorunlara bağlı olarak yaşadıkları travmalar var. Yine, bu üniteler içerisinde sağlık okuryazarlığı, sağlıklı yaşama, hastalıklardan korunma ve devam eden konular var. Fakat, bunların yaşadıkları bir sosyal hayat var. Bizim Kilis’te gözlemlediğimiz bir şey bu eğitimde eksik. Bu konuda ne düşünüyorsunuz? O da şu, Bayan arkadaşlarımız, kardeşlerimiz beni mazur görsün, özür diliyorum: Her bir Suriyeli kadın Kilis’te diğer bizim yerli vatandaşlarımız, kadınlarımız tarafından potansiyel kuma olarak görünüyor. Bu programlarda onun eksik olduğunu, bunları birbirleriyle kaynaştıracak ortamı bulduğumuz takdirde onların zorluktan dolayı burada olduklarını, bir kuma olmak gibi bir niyetlerinin olmadığını göstermemiz gerekiyor. Tehlikenin boyutu o kadar fazla ki, gelenlerin kültüründe 2’nci eş, 3’üncü eş olma var; kendileri de babalarının belki 2’nci, 3’üncü hanımının çocuklarıydı. Dolayısıyla, bu konuya ağırlık vermenizi öneriyorum.

Bizim Kilis’te Suriye ÇATOM’u dediğimiz bir yerimiz var, bunun sayısının artırılmasını, bunu bir model olarak almanızı öneriyoruz. Belediyenin birlikte bir projesi var, eski evlerimizi alıp kaynak oluşturmaya çalışıyoruz. Buralarda Kilisli ve Suriyeli kadınları bir çatı altında toplarsak bunların korkulacak insan olmadığını, evliliklerini tehlikeye atacak bir potansiyele sahip olmadığını siz daha iyi biliyorsunuz, 3 tane, 5 tane örnek 300 tane olarak gösteriliyor. Ha, yok mu? Var. Ama, bu eğitimlerde o sosyal hayata uyum, sosyal hayat içerisinde tehlikeli olmadıklarını göstermemiz lazım ve o kadar ileri boyutlu düşünmemiz lazım ki bunlar gitmeyecekler çünkü...

ALİ İHSAN YAVUZ (Sakarya) – En azından önemli bir kısmı gitmeyecek çünkü.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Şöyle gitmeyecek Sayın Vekilim: Bizim Almanya’ya gidenlerimiz 1’inci kuşaktan yüzde kaç döndü? 2’nci kuşaktan yüzde kaç döndü? 3’üncü kuşaktan yüzde kaç? Türkçeyi biliyor? Yani bu bizim için büyük bir örnek olaydır. Buna bakarsak, bir de Osmoz Olayı gibi bir şey, biyolojideki Osmoz Olayında az yoğun ortamdan -kusura bakmayın, sizin konularınızdır- çok yoğun ortama o geçişkenlik... Bu da sosyal bir Osmozu içeriyor. Medeniyet farkının olduğu yerden hem medeniyet farkının düşük olduğu hem de yaşam alanının kalmadığı bir yere gidiş olmaz, olmayacak da. Yüzde 20 çok büyük bir rakam, dönerse yüzde 20 korkunç bir rakam olarak kabul edelim ve çalışmalarımızı bu temel üzerine alalım diye ben öneriyorum.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İNCİ SEZER BECEL – Sayın Milletvekilim, müsaade edersiniz...

Tabii, ilk etapta daire başkanımızın da açıkladığı gibi, daha ziyade ilk geldikleri andan itibaren tekrar geri dönecekleri bakış açısıyla bakıldı, varsayıldı. Bunlar, normalde bizim Türkiye’deki ailelere yapmış olduğumuz aile eğitim çalışmaları modülleri. Ve bunların ilk etapta acil olan 19 tane modül Arapçaya çevrildi, sonra 31’e çıktı ve önümüzdeki yıl, bu yıl için modülün tamamının artı 167 tane modülün daha Arapçaya çevrilerek aile eğitimleri kapsamında bunların değerlendirilmesini sağlayacağız. Yine, 2016’da eylem planı olarak çalıştığımız, planladığımız entegrasyon... Yani biz Suriyelilerin büyük bir çoğunluğunun artık ülkelerine savaş bitse dahi geri dönmeyeceği bilinciyle toplumsal entegrasyonlarını nasıl sağlayabiliriz, toplumla kaynaşmalarını nasıl sağlayabiliriz bu eğitim çalışmalarının, psikososyal desteğin büyük bir aşaması, ayağı da bu noktada olacak.

Katkılarınız için teşekkür ediyoruz, bizim için yön verici olacak.

Sağ olun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Başkanım, bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Entegrasyon için çalışacaksak eğer sadece Suriyelileri hedef alacak bir entegrasyondan sonuç alamayız, biz kendimizi de, kendi Türk toplumumuzu da entegrasyonun içine katacak şekilde eğitmeliyiz.

Sayın Vekilimizin dediği gibi, yani Suriyeli gelen hanımların 2’nci eş olma tehdidi varsa burada tek taraflı 2’nci eş olmuyorlar bunlar, erkeklerin de büyük bir payı var. Yani, bunları 2’nci eş olarak alan kişiler erkekler. Bizim bu erkeklerle de dokunmamız ve onlara da kesinlikle bu konunun yanlış olduğunu ve eğiteceğimiz asıl kesimin de bizim kendi toplumumuzdaki insanlarımızın olduğunu unutmamalıyız, tek taraflı entegrasyonu sağlayamayız. Bizim Almanya’ya göçmen olarak giden Türk ailelerindeki en büyük sıkıntı neydi, Alman hükümetleri ne dediler veya işte yabancılar? Türklere “Entegre olun, entegre olun.” Ama, Alman tarafından entegrasyon için hiçbir yaklaşım, hiçbir çaba görmediği için bizim Türk toplumumuz entegrasyonda çok zorlandı. Şimdi aynı hatayı biz yapmamalıyız. Yani, biz Suriyeli vatandaşlarımızın entegrasyonunu başlatacaksak bize düşen, Türk halkına düşen entegrasyonda nedir, bunu da çok ciddi bir şekilde anlatıp öğretmek zorundayız. Sadece Kilis için değil yani Türkiye geneli için İstanbul’da, Ankara’da yani her yerde biz bu insanları görüyorsak bu insanların entegre olabilmesi için bizim de onlar kadar çaba göstermemiz gerektiğini anlatacak programlar, eğitimler verilmelidir diye düşünüyorum, buna yönelik çalışma yapmalıyız diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Tabii, uyum konusunda çalıştığım için daha önceden, birkaç şey söyleyeyim: Bizim hukuki altyapımız aslında sayın vekillerimin söylediklerini, sizin söylediklerinizi tamamlıyor. Ama, 6458 sayılı Yasa diyor ki: “Türkiye’de yaşayan yabancıya kendi ülkesine döndüğünde bile 3’üncü kişilere ihtiyacı olmadan sosyal hayatın tüm imkânlarından faydalananak bilgi ve beceriler kazandırılır.” Yani, dolayısıyla bu Suriyeliler kendi ülkelerine dönecek bile olsa bizim onlara oraya döndüklerinde de yaşama tutunmalarını sağlayacak bilgi ve beceriler kazandırmamız gerekiyor. Bu, bizim zaten hukuk sistemimizde var, bu bizim medeniyetimizde var aslında, bu, başka hiçbir hukuk sisteminde yazmıyor. Herkes kendisine, Kanada kendisine gelecek olanları entegre ediyor ama bizim yasa diyor ki: “3’üncü ülkeye yerleştirilecek olsa bile, geriye dönecek olsa bile, Türkiye’de kalacak olsa bile uyum faaliyeti yapılabilir.” Kamu kurumlarının tamamına bu yetkiyi ve görevi veriyor, bu, önemli bir şey.

İkincisi de sizin söylediğiniz tabii, Sayın Vekilin söylediği bir olay: Tamamen karşılıklılık ilkesi var bizde, “Uyum, toplumun yabancılarla uyumunu sağlayacak faaliyetler yapmak.” diyor. Yani, hem toplum yabancıya hem de yabancı topluma uyacak. Onun için, biz mesela kanunda “entegrasyon” kelimesini kullanmamışız, “uyum” kelimesini kullanmışız çünkü entegrasyon asimilasyonla kirlenilmiş bir kelime. İşte, Avrupa da aslında bunun muadillerini aramaya başladı. İşte, “‘Entegrasyon’ kelimesini kaldıralım, yerine yeni kelimeler ortaya koyalım.” diyorlar; multiculturalism, coexist gibi yeni kelimeler, kaynaşma, absorbe etme gibi kelimeler türetmeye çalışıyorlar ama uyum hakikaten iyi bir kelime, Türkçede oturmuş kelime, bu kelime belki Avrupa’ya bile transfer edilebilir bizdeki modüllerle. Yani şunu demek istiyorum: İyi bir uyum modülü ortaya koyarsak ki siz zaten bir modül yazmışsınız, Türk vatandaşları için onu yabancılara yaygınlaştırıyorsunuz. Bir süre sonra biz nasıl “entegrasyon” kelimesini Fransızcadan alıp Türkçe olarak kullanıyorsak Fransızlar belki “uyum” kelimesini iyi bir model ortaya koyarsak kendi dillerinde de kullanabilirler diye düşünüyorum. Bu, oraya kadar gidebilecek bir süreçtir, sürecin başlangıcıdır diye düşünüyorum ben.

Tabii, dinledik, teşekkür ederiz, biz özellikle kampta yaşayan Suriyeliler için çok şey yaptık, yapmaya devam ediyoruz ama belki de en büyük handikabımız “Kampların dışında ne oluyor, onlar için ne yapabiliriz?” sorusuna çok hızlı cevap vermek zorundayız. 56 bin öksüz ve yetim çocuk var, 3 bini kamplarda, 53 bini dışarıda, yine kadınların durumu aynı, çocukların durumu aynı, diğer çocukların. Dolayısıyla, kamp dışında aslında, ciddi bir harekete ihtiyacımızın olduğunu düşünüyorum.

Çalışma izninin gelmesi mobilitayı yavaşlatacak bir hareketti. Bundan sonra bence işlerinizin daha da kolaylaşabileceğini düşünüyorum. Yani, artık iş yerlerinde bile onlara eğitimler verilebilir, sayın vekillerimin söylediği gibi, işverene de belki bu eğitim verilebilir. İnşallah, millî eğitim müfredatına da bunları sokarız artık millî eğitimdeki çocuklarımız da bu Suriyelilerin niye geldiğini öğrenirler, ona göre davranırlar; çocuktan başlamak gerekiyor diye düşünüyorum.

Başka bir konu bence yani Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bir modül eğitimi verirken şuna dikkat etmesi gerektiğini düşünüyorum: Gelenler Türkçe bilmiyorlar -doğru, siz Arapçaya çevirmişsiniz- gelenlerin büyük bir kısmı da Arapça bilseler de okuma yazma bilmiyorlar, bunu biliyorsunuz. Yani, eline ne kadar broşür verirsiniz verin okuma yazma bilmiyor. Dolayısıyla, eğitici eğitimine çok önem vermek lazım, sayıyı artırmak lazım ve mutlaka okuma yazma, işte bu devamında dil öğrenme gibi kursları bence Millî Eğitim Bakanlığıyla entegre yapmanızda fayda olduğunu düşünüyorum. Çünkü, kadınlara siz ulaşıyorsunuz, beraberinde dediğiniz gibi, iş edinme, beceri edinme konusu da dâhil olabilir; önce dil, sonra sizde aile eğitimi, arkasından işte beceri eğitimi, artık bütün Türkiye bunu değerlendirmeli, diğer kurumlarla bu entegrasyon, uyum sağlanmalı diye düşünüyorum.

Bir diğer husus, son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Tabii, Suriyeli çocuklar için çocuk köyleri kuruyoruz. Bunu iyi tartışmak lazım yani bu şey değil. Ayı mı kurmak lazım, yoksa bizim çocuklarla beraber mi olması lazım, bunu dünya tartışıyor siz de biliyorsunuz. Yani, ayrının avantajları var, dezavantajları var, beraber olmanın dezavantajları var, avantajları var. Bu konu, üzerinde düşünülmesi gereken bir konu. Yani, ayrı kurmak nereye götürür bizi? Bunun iyi değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Yani, uzmanlar bu konuda çalışıyordur mutlaka diye düşünüyorum.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Bir şey eklemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Yani, benim söylediğim birlikte kaynaştırma, birbirlerinin korkulacak insan olmadıklarını söylemek, aynı zamanda bizim insanımızın da psikososyal eğitimden geçmesini içeriyordu.

İkinci bir olay: Bizim çocuklarımız bunları tanımıyorlar, çocuklarımıza bunların bir şekilde tanıtılması lazım. Toplumun temeli nihayetinde çocuklardır. Biz, eminim Millî Eğitimle birlikte ciddi çalışmalar yapmak zorundayız, aksi takdirde bu çocukları anne, babalarından önce topluma kazandırmazsak, o eğitimleri vermezsek bilin ki yirmi beş sene sonra, çok kalmadan çok büyük güvenlik sorunlarıyla karşı karşıyasınız. Küçük bir örnek olay paylaşayım: İki sene önce, bir buçuk sene önce Diyarbakır Emniyet Müdürünün aracı çocuklar tarafından taşlanıyor hem de öyle çok korumalı bir emniyet müdürü Diyarbakır’da, artçı korumalardan bir tanesi taşlanıyor ve yakalanıyor çocuklar; 10 yaşında, 3 tane çocuk, konuşturuyorsunuz, az buçuk Türkçe biliyor, birisi yoldan geçerken 5 lira para vermiş, “Şu araçları taşılayın.” diye. 5 lirayla araç taşlanır, beş sene sonra 500 lirayla ne yapılacağını söylemek istemiyorum.

İkinci bir şey: Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi’nin 1’inci basamağı, 2’nci basamağı hepimizce bilinir; beslenme ve barınmadır. Şuradakilerin hepsi kültürel sıralamaya girer, 4’üncü basamaktır. Dolayısıyla, barınmasını sağlayamayan, ondan önce...

BAŞKAN – Güvenliğini sağlayamayan...

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Güvenlik daha sonra Sayın Başkanım.

Beslenmesini sağlayamayan insanlara şu 4’üncü sıradaki kültürel basamaktan istediğiniz kadar söyleyin, siz ne söylerseniz söyleyin karşı tarafın anladığını ancak söylemiş olursunuz. Dolayısıyla, Sayın Başkanımın da dediği gibi, Arapçayı biliyorlar, Arapça okumayı bilmiyorlar. Dolayısıyla, daha kapsayıcı, daha makro bakışla karşıdaki insanın yerine geçerek, empati yaparak alacağımız kararlar... Yani, 56 bin öksüzün 3 bin tanesi bugün bizim kontrolümüzde. 53 bin tanesini düşünmek istemiyorum.

Dolayısıyla, daha kapsayıcı, daha... Yani, birlikte çalışmaya ihtiyaç var, tarih bize hangi görevde olursak olalım bu anda yaşadığımızdan dolayı bize çok büyük bir görev veriyor. Kavimler Göçü 'nde bu kadar insan göç etmedi. Dolayısıyla, böyle büyük bir yükün altındayız, hep beraber çalışmaya mahkûmuz, muhtacız.

BAŞKAN – Buyurun.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İNCİ SEZER BECEL – Sayın Milletvekilim, elbette uyum iki taraflı olan bir kavram, sadece gelen sığınmacıları değil, Türk toplumunun büyük bir kesimini de, hepsini de ilgilendiren bir husus, elbette, ona yönelik çalışmalar yapılacak. Bizim bugün burada yapmış olduğumuz sunum, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının yapmış olduğu çalışmalar olduğu için... Tabii, Suriyelilere yönelik yapılan çalışmalar sadece bizim Bakanlığımızı ilgilendirmiyor, Çevre ve Şehircilik Bakanlığını, Millî Eğitim Bakanlığını, Sağlık Bakanlığını, birçok bakanlığı ilgilendiren, Diyaneti İşleri Başkanlığını ilgilendiren çalışmalar. Bununla ilgili de zaten düzenli olarak hem kendi kurumumuz içerisinde yapacağımız çalışmalarla ilgili Müsteşar Yardımcımızın başkanlığında aylık toplantılar yapılmakta, bir üst toplantı da yine aylık olarak Başbakanlığın koordinesinde, diğer bütün paydaş olan bakanlıkları kapsayan çalışmalar yapılmakta ve takip edilmektedir.

Bir de Bakanlığımızın yapmış olduğu yine bu uyumu sağlamak noktasında hem bir çalıştaydan -arkadaşımın hem o slaytı açmasını istiyorum, Sayın Başkanımızın- hem de Türk halkının gelen Suriyelilere bakış açısını ölçmek anlamında yapılan 5 tane araştırma, Suriyelilere algı, Suriyelilere karşı Türk insanının algısı nedir? şeklinde yapmış olduğunuz 5 tane araştırma... Aslında, bu araştırmanın şöyle de bir faydası var: Bu algıda öne çıkan hususlar nedir, hangilerinin üzerinde çalışmamız lazım çünkü Türk insanın algısını da değiştirmemiz lazım. Bakış açısı çoğunlukla negatif çünkü yani hem gelişleriyle ilgili...

MUSTAFA HİLMİ DÜLGER (Kilis) – Biliyorum, o araştırmaları biliyorum.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI RAHİME BEDER ŞEN – Biz onları Sayın Genel Müdürüm...

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İNCİ SEZER BECEL – Çıkardınız mı?

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İZLEME VE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI RAHİME BEDER ŞEN – Sunum kısa olsun diye, vakit yoktur diye çıkarmıştım ama 6'ncısı şu anda yapılıyor.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İNCİ SEZER BECEL – Evet, 5 tane gerçekleştirdik, 6'ncısını yapıyoruz şu anda. O da bizim tarafta uyumu sağlama noktasında neler yapılması gerektiğine bir yol haritası çizmek anlamında ilk adım diyebiliriz Sayın Milletvekilim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Anladığım kadarıyla sosyal mesafeyi de ölçüyorsunuz. Siz şimdi dezavantajlı gruplarla ilgileniyorsunuz, göçmenlerin hepsi dezavantajlı grup. 2 milyon 560 bin göçmen size emanet, 56 bin yetim size emanet, işte 1 milyon 400 bin kadın size emanet, 1 milyon 200 bin çocuk size emanet, size güveniyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.24